

Mk 15,1-15. Salvátor 29.3.2026

A hned zrána se poradili velekněží, starší a zákoníci, celá rada; spoutali Ježíše, odvedli jej a vydali Pilátovi. Pilát se ho otázel: „Ty jsi král Židů?“ On mu odpověděl: „Ty sám to říkáš.“ Velekněží na něj mnoho žalovali. Tu se ho Pilát znovu otázel: „Nic neodpovídáš? Pohleď, co všechno na tebe žalují!“ Ježíš však už nic neodpověděl, takže se Pilát divil. O svátcích jim propouštěval jednoho vězně, o kterého žádali. Ve vězení byl mezi vzbouřenci, kteří se při vzpouře dopustili vraždy, muž jménem Barabáš. Zástup přišel Piláta požádat o to, v čem jim obvykle vyhověl. Pilát jim nato řekl: „Chcete, abych vám propustil židovského krále?“ Věděl totiž, že mu ho velekněží vydali ze zášti. Velekněží však podnítli zástup, ať jim raději propustí Barabáše. Pilát se jich znovu zeptal: „Co tedy mám učinit s tím, kterému říkáte židovský král?“ Tu se znovu dali do křiku: „Ukřižuj ho!“ Pilát jim řekl: „A čeho se vlastně dopustil?“ Oni však ještě víc křičeli: „Ukřižuj ho!“ Tu Pilát, aby vyhověl zástupu, propustil jim Barabáše; Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován.

A bylo jitro, den šestý. Šestý den Ježíšova pobytu v Jeruzalémě. Šestý den, kdy byl podle knihy Počátků stvořen člověk jako stvoření k obrazu Božímu. Jak se tohoto dne člověk ukáže? Resp. – kdo se ukáže jako stvoření k Božímu obrazu **tohoto 6. dne?** Bylo jitro a v tom jitre předala velerada Ježíše Pilátovi. Velekněží a zákoníci, profesí prý Bohu nejbliž (ale podle Ježíše hlavně chrámoví papaláši), předávají Ježíše světskému rameni. Ale není to žádný nestranný soud. Římský prokurátor, to je zástupce a vykonavatel okupační moci. A slavné římské právo v tomto případě neplatí, protože Ježíš nemá římské občanství, a tak je prokurátorovi Pilátovi vydán na milost a nemilost.

Poncius Pilát. Když v kterémkoli kostele kterékoli církve zazní vyznání víry, ozve se tohle jméno. Co je Pilát za člověka? Podle svých současníků to byl člověk bezcitný, který nesnášel obyvatele Judeje a když bylo třeba, bezcitně je trestal. V našich poměrech by měl blíž k diktátorům než k prokurátorům. Evangelista ho ovšem, aspoň ze začátku, líčí v lepších barvách, jako by byl přesvědčen o Ježíšově nevině. (Což mohl být mimochodem důležitý signál pro římské úřady Markovy doby: Koukejte, ten váš „odpovědný činitel“ považoval původně Ježíš za neviného.) Skutečný Pilát si do výkonu své funkce mluvit nenechal – a jen uslyšel „král židů“, nechal Ježíše popravít trestem určeným pro vzbouřence proti říši, tedy ukřižováním. Připomínám to proto, že se ještě pořád odněkud ozývá „židé ukřižovali Ježíše“. Zkamenělou ozvěnu těchto křesťanských předsudků najdeme např. na Karlově mostě... Nuže – neukřižovali. Byl to římský trest pro vzbouřence proti impériu – a rozhodnout o něm mohl jedině římský místodržící, tedy Pilát.

Nás ale teď zajímá: **co je Pilát zač podle Marka?** Podle čeho se rozhoduje? Nejdříve s blazeovanou nadřazeností zjišťuje, koho má před sebou: *Tak ty jsi „král Židů“?* Rozuměj – ty, zbitá bezmocná trosko? A možná z té otázky

zní až jakési znechucení, že on, vladař v moci postavený, představitel světovládného impéria, se musí zabývat takovýmhle looserem.

Zatímco takhle pózuje, přivalí se na scénu soudního přelíčení zástup. Dav. Naposledy o něm bylo slyšet v Getsemanské zahradě, kdy ten dav ozbrojený meči a holemi poslali *velekněží, zákoníci a starší* pro jistotu asistovat u Ježíšova zatčení. Teď ho poslali skandovat u Pilátova přelíčení – a Pilát se nakonec projeví jako přizpůsobivý, ne-li zbabělý populist. Tváří v tvář davu, který ryčí své UKŘIŽUJ, UKŘIŽUJ rozhodne tak, jak dav řve – a vydá Ježíše, aby byl ukřižován. Vlastně to není ani zmanipulovaný justiční proces, ale jen bezzásadové rozhodnutí potentáta, kterého přestalo bavit hrát si na zastávce spravedlnosti, a tak předá Ježíše popravčí četě. Ještě předtím si ale jako správný populist zahraje na „demokrata“, který velkomyslně dá lidu vybrat, koho amnestovat: *Chcete, bych propustil toho tzv. Krále židů?* Marek tuhle scénu incenuje proto, aby církvi připomněl: vyznávat Ježíše jako Syna Otce nebeského není vůbec samozřejmá, obecně přijatelná volba. *Chcete, bych propustil toho tzv. Krále židů?* – ptá se Pilát, a my musíme zpozornět, neboť ne náhodou ten druhý, o němž je při tomhle referendu řeč, nese jméno *Bar-abbas*. Tedy *syn otce*. Evangelium přitom od prvního verše vypráví o Ježíši jako o "synu Božím". Když tohle nezapomeneme, o to napínavější je tohle podivné "referendum". Jak to dopadne? Kterého „syna otce“ si zástup vybere? Extrémistu a vzbouřence, který chce dosáhnout osvobození od Římanů násilím, nebo toho, který chce osvobodit lidská srdce? Prazvláštního neskladného mesiáše, který se večer úpěnlivě modlil k Otci v nebesích *Ne jak já chci – ale jak ty chceš?* Pilát je zřejmě přesvědčen, že si dav vybere Ježíše, ale dav navedený velekněžími volá "Bar-abbas"! A ohledně toho prapodivného krále židů zní křik davu, instruovaného, jak a koho hejtovat, jednoznačně: UKŘIŽUJ!

Ten pokřik, to není žádný demonstrace spořádaných občanů, kteří na populistické kroky svévolných mocných reagují svým „hanba“. „Ukřižuj!“ to je křik, v němž se ozývá odporný ryk zlých sil, jež okupovaly životy těch, jež Ježíš uzdravoval. Teď se ozývá z úst hejtující lúzy, jak kdyby je navedli z trollích farem, ospravedlňujících okupace a nelidskosti, chrlících do svět lež, předsudky a nenávislné osočování právě těch, kdo slouží lidské důstojnosti, svobodě, nebo-li jak se tu hezky říká – pravdě a lásce.

A bylo jitro, den šestý... – den, kdy zatčeného Ježíše přivedli velekněží k Pilátovi a Pilát ho poslal na kříž. Přesto nelze přehlédnout, že tichým katalyzátorem všeho toho nenávislného křiku, manipulací a mocenské svévole je ten, jehož Pilát oslovuje „král Židů“. Což v řeči svatých Písem neznámá nic jiného než Mesiáš. Pomazaný a vyvolený zápasit o svobodu pro zotročené, ožebračené, sevřené nelidskostí. Mesiáš, a přitom *jak beránek na smrt veden, k oběti za všechny jeden...*, proznívá zřetelně uzlovými body Markova vypravování, a kdo má uši k slyšení, ten to slyší:

Služebník věci Otce nebeského, ten jediný věrný. Nemluví a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici jako populističtí krysaři. Ale ač tichý, vrhá svou mlčenlivostí nekompromisní světlo i na postoje těch, kdo se postavili proti němu nebo ho posouvají jak beránka k místu poprav. Pozor, máme slyšet, tihle všichni, ať obdařeni aureolovou správců náboženství nebo světské moci, se teď postavili proti tomu, čeho byl Ježíš celý svůj příběh svědkem, čemu slouží až do roztrhání těla. Jako tichý svědek pravdy a lásky. Jako služebník nebeského Otce, jemuž jde především o obnovu lidství, o vysvobození z okupací, do nichž nás vrhá nelidskost, předsudky, nebo beznaděj a pocit, že se s tím už stejně nedá nic dělat.

Ejhle člověk, s nímž si náboženské i mocenské autority pohrávají jak s bezmocnou pápěrkou. Mesiášský člověk, který tím nasazením sebe sama klesá cestu obnovy právě toho obrazu Božího, který byl tak surově, cynicky a ignorantsky pošlapán. Jakoby už tady v Markově vyprávění o 6. Ježíšově dni v Jeruzalémě proznívalo *Ejhle člověk...* Člověk k obrazu Božímu, když lidství ostatních aktérů tohoto příběhu kleslo pod obraz.

Co tedy udělat s tak řečeným "králem židů"? -- opakovaně zní otázka. A když se takhle evangelistovo vyprávění opakovaně táže, nejde mu vposledu jen o to, co s ním udělali velekněží ani ten soudce, co soudí tak jak dav řve. Ta otázka *Co udělat s tímhle člověkem?* zůstává totiž nezodpovězená i kvůli nám. Dnes, tuto 6. neděli, zůstává nezodpovězená, dokud si ji nepustíme na tělo my sami. Dokud nezačneme rozmýšlet – A co s ním uděláme my? Amen.

Mk 15,1-15. Salvátor 28.3.2026 (VSS)

Píseň 517,1

In: K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši, v tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben, ať nade mnou moji nepřátelé nejásají. ... Pohleď, jak mnoho je mých nepřátel, jak zavile mě nenávidí. Ochraňuj můj život, vysvobod' mě, ať nejsem zahanben, vždyť se utíkám k tobě. Amen (Ž 25,1.19n)

Píseň 33 (Žalm 25)

Modlitba Shromáždils nás Pane, abychom zas ušli kus cesty s tvým synem. Smíme přijmout jeho královskou spravedlnost – nechat se zasáhnout jeho službou potřebným – nechat se pozvat jeho tichým svědectvím pravdě. Víš, kolikrát nám to připadá jako příběh, který se do našeho světa a života nehodí. Víš, že jsme se v lepším případě naučili dělit život mezi jeho panství – a panství všelijakých dalších pánů, potentátů. A víš taky, že nás ovládá strach a bezradnost. Ať tedy slovo tvém královském synu prolomí naši nedověru, vytáhne nás z naší polovičatosti a osvobodí z našich úzkostí. Dej zaznít příběhu tvého syna jako svědectví, jež si podmaní naše srdce i celý život. V jeho jménu prosíme: *Otče náš...*

1. čtení Mk 14,53-65

Píseň 531 (Proč jen mlčíš, Pane)

kázání

Píseň EZ-Starý – 328,1-4 Tvoje jméno

Ohlášení

Přímluvy 401 *Za ty, kdo trpí*

Poslání Mk 10,42b-45

Požehnání

Milost Pána našeho Jezukrista, láska Boží a účastenství DS se všechněmi vámi. Amen

Píseň 749 (ve stoje až 3. sloka)